

”נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 18 - שנת תשפ”ג גיליון ”משפטים” – כז’ שבט תשפ”ג, 18 לפברואר 2023)

לע”נ אמו”ר ר’ יוסף - חיים ב”ר יעקב רוט ז”ל

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”משפטים” – ”משמיעים על השקלים”

מערכת המשפט המודרנית עוסקת רבות בחובות ובזכויות של ישויות שונות. של הפרט ושל הכלל, של חברות פרטיות וציבוריות, של עמותות, ושל התאגדויות וגופים נוספים. אולם השבת – פרשת משפטים ופרשת שקלים, אנו נלמד על ישות חשובה נוספת שאיננה באה לידי ביטוי בעולם המשפט המודרני והיא: **’כלל ישראל’**. ובלשון ההלכה – **ה’ציבור’**.

בשבת זו - השבת שלפני ראש חודש אדר, אנחנו **משמיעים** (מכריזים) **על השקלים** וקוראים בפסוקי ה'מפטיר' את הציווי להביא מחצית השקל לטובת עבודת הקודש במקדש. וכיום – 'זכר למקדש'.

הקורבנות בבית המקדש התחלקו **לקורבנות פרטיים** שכל אדם פרטי הביא (חובה או נדבה) ו**לקורבנות ציבור** שהוקרבו בבית המקדש בשם כל עם ישראל, פְּסָדָרָם. דוגמה לקורבנות ציבור – תמיד של שחר שתמיד של בין הערביים שהיו פותחים וחותרים את עבודת היום במקדש.

מה היה מקור המימון של קורבנות הציבור?! האם מתקציב המדינה? או שמא מתרומות פרטיות או קבוצתיות?!

לא ולא!

קורבנות הציבור מומנו על ידי **מגבית ייעודית של "כלל ישראל"**. מגבית שהחלה בראש חודש אדר. וכבר בראש חודש ניסן, החלו לממן את קורבנות השנה החדשה מתרומות אלה. כל עודפי התקציב של השנה שעברה, עברו לצרכי בדק הבית – תיקונים ותחזוקה של בית המקדש.

להלן כמה הלכות בנושא מחצית השקל, המלמדות אותנו עקרונות חשובים.

1. כולם שילמו את אותו סכום – מחצית השקל. גם העניים וגם העשירים. ללמדך שכאשר אנחנו מדברים על **כלל ישראל, כולם שווים ויש חשיבות לכולם**.
2. התשלום היה נטו – הוצאות הפריטה, השמירה וההובלה (ממקומות רחוקים) חלו על הנותן. כמו כן, ההלכה מטילה על התורם **אחריות אישית** לכך שהכסף יגיע לשערי המקדש. ואם אבד או נגנב, ישלם שנית.
3. היו כאלה שרצו לתרום אישית בשערי המקדש, כדי שתרומתם תיכנס בין הראשונות למימון הקורבנות דווקא ולא תגיע לבדק הבית. ללמדך על **זריזות וחביבות המצווה**.
4. המטבעות כולם הגיעו ללשכת השקלים ממנה היו "מושכים" מטבעות לפי הצורך לקניית הקורבנות. הכהנים שנכנסו ל"אוצר" הזה נכנסו בבגדים ללא קפלים וללא כיסים לא רק כדי שלא יוכלו לגנוב ח"ו, אלא כדי שאפילו לא יוכלו לחשוד בהם בגניבה מן הקופה הציבורית.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

5. בהקשר הזה מציינים חז"ל את משפחות בני לוי שעסקו בעבודת הקודש ונזהרו מאד בשמירה על הרכוש הציבורי. **משפחת אבטינס** עסקה בהכנת הקטורת ונשות המשפחה לא התבשמו כלל, כדי שלא יאמרו שמשירי בשמי הקטורת לקחו. **ומשפחת גרמו** שהכינו את לחם הפנים ונהגו לאכול רק לחם מקמח שחור/מלא/גס כדי שלא יאמרו שלחמם עשוי משאריות הקמח של לחם הפנים.

עד כאן בקצרה מקבץ הלכות והנהגות המלמד אותנו שכדי ליצור ציבור, אחדות וכלל ישראל, צריך גם שוויון וגם אחריות אישית. גם התלהבות וזריזות וגם שמירה על הקופה הציבורית.

זאת ועוד. על האדם לשמור על שמו הטוב. נקיון הכפיים וההגינות של כל אחד מאיתנו צריך לא רק להיעשות, אלא גם להיראות.

"וְהִיִּיתֶם נְקִיִּים מֵ-ה' וּמִשָּׂרָאֵל" (במדבר לב, כב).

מרכת שבת פלומ

משה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל:

rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**